

Saksframlegg

Arkivsak-dok. 23/5832-6
Saksbehandler Karin Glomsaker

Utvalg	Møtedato
Kulturutvalget 2023 - 2027	04.12.2024
Formannskapet 2023 - 2027	05.12.2024
Kommunestyret 2023 - 2027	11.12.2024

Strategi for Ibsen2028-satsingen i Grimstad

Kommunedirektørens forslag til vedtak

Strategi for Ibsen2028-satsingen i Grimstad vedtas, og danner grunnlag for arbeidet frem mot jubileet.

Vedlegg

Forslag - Strategiplan Ibsen 2028

Sammendrag

I 2028 er det 200-årsjubileum for Ibsens fødsel. Kommunestyret har vedtatt en satsing i Grimstad frem mot Ibsen-jubileet i 2028. Det legges nå frem en strategi for den videre satsingen. For å realisere målet om at vi skal bli den mest interessante Ibsen-destinasjonen, er det utarbeidet delmål om 1) destinasjonsutvikling og kulturturisme – der økt satsing på arenaer og Ibsen-opplevelser gjør Grimstad attraktiv, 2) kulturarv og kunstnerisk kraft – aktualisering av Ibsens dramatik, og 3) ved å styrke kunst og kulturfeltet i regionen bidra til økt skapende virksomhet. For å lykkes med arbeidet er styrking av eksisterende Ibsen-aktører i Grimstad, spesielt Fjæreheia amfi, sentralt i det videre arbeidet. Dette vil også forutsette økte tilskudd både fra kommunen, fylket, staten og andre tilskuddsordninger. Strategien vil bli fulgt opp med handlingsplaner og tiltak, og i budsjettarbeidet fremover.

Fakta

I 2028 vil det bli nasjonal feiring av 200-årsdagen for Henrik Ibsens fødsel. Det er Nasjonalbiblioteket som har et hovedansvar for forfatterjubileer, og ordfører i Grimstad har en posisjon ved å delta i den nasjonale styringsgruppen sammen med Nasjonalbiblioteket, Skien kommune, Nationaltheateret, Folkemuseet (Ibsenmuseet i Oslo) Universitetet i Oslo og NORLA.

Kommunestyret vedtok 15.12.2022 budsjett for 2023 (K-sak 22/176). Tekstvedtak nr 24 handler om Ibsen-jubileet:

Grimstad er i en unik posisjon for å kunne være en ledende litteraturby regionalt, nasjonalt og internasjonalt. 2028 markerer 200-årsjubileet for Ibsens fødsel. Grimstad bør ha en viktig posisjon i denne feiringen. Innen 2028 bør Grimstad ha etablert seg som den mest interessante av Ibsen-

byene i Norge. Det vil kreve en satsing allerede fra 2023.

- A. Kommunestyret ber administrasjonen og kulturutvalget i samarbeid med lokale organisasjoner og næring å starte opp planleggingen i 2023.*
- B. Kommunestyret ber kommunedirektøren om å komme tilbake med plan og oversikt over nødvendige midler for arbeidet våren 2023. Slik at dette kan finansieres i forbindelse med 1. tertialrapport 2023 og videre i budsjettene frem mot 2028.*

Ved behandling av K-sak 23/121 20.06.2023 ble det bevilget 450 000 kr midler til en 40% stilling. Kommunestyret vedtok å legge inn 250 000 kr i budsjettvedtaket for 2024.

En rekke aktører har vært involvert i arbeidet med strategien, og mange har fått anledning til å delta i arbeidet. I tillegg gir strategien en oversikt over de mest sentrale Ibsen-aktørene i Grimstad, og hva deres muligheter og utfordringer er i forbindelse med jubileet. Som kommunestyret også har signalisert i sitt vedtak, må arbeidet med å bli den mest interessante av Ibsenbyene starte nå. Da er det mest rasjonelt å starte med det vi allerede har.

For å lykkes med satsingen er det behov for å sikre og utbedre arenaer for Ibsenformidling i Grimstad, og bidra til at det finnes tilbud gjennom hele året. Skal vi jobbe for å nå flere kulturturister og besøkende som er interessert i Ibsen, må vi ha noen fysiske steder å ta imot dem for å gi dem opplevelser. Fjæreheia Amfi er særlig viktig; det er nødvendig både med oppgradering av anlegget og økonomisk forutsigbarhet for å kunne planlegge og programmere flere år frem i tid for å få de forestillingene og opplevelsene som en ønsker. Grimstad har verdens eldste – og minste – Ibsenmuseum. Det er behov for formidlingsrom for den litterære delen av Grimstad bys museer; i dag er det kun anledning til å ta med 15 personer av gangen inn i utstillingen. Det var lagt inn investeringsmidler til dette i Storgt. 44 i 2027, men de ble tatt ut i som følge av innsparingene i kommunen. For de andre aktørene vil det i hovedsak være behov for ressurser til bemanning og arrangement.

Strategien vil ikke gjelde kun for selve jubileumsåret, men synliggjør betydningen av en opptrapping frem mot jubileet, selve jubileumsåret, og deretter for den videre satsingen etter 2028.

Grimstad kommune bruker relativt lite budsjettmidler på kultursektoren. Dersom en sammenligner Kostra-tall med kommunegruppe 9, bruker vi ca 15 millioner kroner mindre hvert år på kultur enn gjennomsnittet i vår kommunegruppe. Vi skårer også middels til lavt på Kulturindeksen til Telemarksforskning (138. plass) og på Kommunebarometeret (229. plass). I kulturtjenestens budsjett for 2024 er det midler til en 40% stilling i kulturadministrasjonen og 250 000 kr til Ibsen2028-arbeid. I tillegg er det faste tilskudd etter vedtak til drift av Fjæreheia Amfi AS (1,8 mill. kr), Det norske Ibsenkompani sin forestilling i Fjæreheia (1,3 mill kr; tidl. tilskudd til Kilden IKS), fast tilskudd til AAmA IKS (inkl Grimstad bys museer 1,5 mill. kr). Ibsen- og Hamsundagene får 220 000kr til sin festival. I forbindelse med satsingen på Grimstad dikternes by ble det for en del år siden bevilget 500 000 kr til arrangement. Disse er fordelt på Stiftelsen Ibsen og Hamsun i Grimstad, biblioteket og Grimstad bys museer.

Strategiens hovedmål er at Grimstad skal være en av verdens mest attraktive Ibsen-destinasjoner. Destinasjonsutvikling og kulturturisme er derfor et viktig delmål i strategien, og bygger på erfaringene med destinasjonsutviklingsprosjektet *Grimstad hele året* og rapporten *Grimstad – der Ibsen ble Ibsen* fra 2022. Kulturturister legger igjen vesentlig mer penger enn andre besøkende, men det forutsetter at det som tilbys er kvalitet. Fjæreheia amfi har et særlig potensial til å løfte Grimstad som destinasjon.

I tillegg må Grimstad ta ansvar for å formidle og aktualisere kulturarven som Ibsens biografi og dramatik er, og åpne opp Ibsens forfatterskap og tematikk for nye generasjoner.

Strategien ønsker også å bygge opp de kreative og kunstneriske miljøene i Grimstad og regionen, og bidra til mer kunstnerisk skapende virksomhet. Gjennom å knytte sterkere bånd til UiAs kompetansemiljøer innen kunst og teknologi, og ved å legge til rette for kreative arbeidsplasser, vil en få økt tilgang på profesjonelle kunst- og kulturopplevelser.

Frem mot jubileumsåret vil det viktigste være å styrke de etablerte Ibsen-aktørene i Grimstad, slik at en får økt aktivitet og engasjement om Ibsen før 2028. Det tar tid å bygge opp både infrastruktur, kompetanse og programmering for et stort jubileum. Vi ser at det blir viktig å styrke samarbeidet mellom myndigheter og kunst- og kulturaktører på ulike nivåer, både faglig og i et økonomisk spleiselag. Økt markedsføring blir nødvendig for å tiltrekke oss et bredt publikum, i tillegg til det som nasjonale myndigheter, Utenriksdepartementet og Visit-systemet vil håndtere. Det er også viktig å bygge kunnskap og stolthet blant lokalbefolkningen frem mot Ibsenjubileet.

Strategien vil bli fulgt opp i årlige handlingsplaner, virksomhetsplaner og budsjett. Arbeidet må koordineres av en sentral arbeidsgruppe.

Vurderinger:

Hva skal Ibsen2028 bety for Grimstad? Strategien for jubileet og arbeidet etter 2028 legger vekt på å utvikle Grimstad som destinasjon; økt attraktivitet for besøkende gjennom hele året, opplevelser med høy kvalitet, stolthet blant innbyggere og en styrking av allerede eksisterende Ibsen-aktører. Det betyr også at Grimstad tar ansvaret om formidling av en av verdens største dramatikere på alvor; det var i Grimstad at Ibsen ble dikter. I tillegg tror vi at Ibsen, og det han sto for, kan inspirere nye generasjoner kunstnere og kreative næringer, men at det også kan være interessant for andre deler av næringslivet.

Strategien legger opp til at vi skal bygge videre på det arbeidet som allerede gjøres, og på de institusjonene vi allerede har. For å klare å forløse ambisjonene som kommunestyret har satt for Ibsenåret om å bli den mest interessante av Ibsenbyene i Norge, noe strategien også legger opp til, er det nødvendig med en opptrapping og forutsigbarhet økonomisk. Dette vil bli tydeliggjort i budsjettarbeid fremover, og i handlingsplaner med tiltak. For å få tilskudd fra stat og fylkeskommune, vil det også være nødvendig at kommunen viser en tydelig satsing. Finansieringsutvalget for Fjæreheia, og dermed deler av Ibsen2028-satsingen, er også engasjert i det arbeidet.

Ibsen skal være et fyrtårn for destinasjonsutviklingen i Grimstad. Dette er også konklusjonen etter arbeidet med Grimstad hele året. Utvikling av Fjæreheia som spektakulær Ibsen-arena vil være viktig for å lykkes i å tiltrekke oss besøkende fra inn- og utland. Vi er avhengig av å ha noe ekstraordinært for å kunne konkurrere med andre destinasjoner. Dersom strategien vedtas vil kommunedirektøren komme tilbake med en mer konkret plan for den videre satsningen til våren, da med vurdering av midler for både investering og drift.

Konklusjon

Kommunedirektøren anbefaler at strategien vedtas. Med dette markerer kommunestyret at det skal satses på Ibsen frem mot jubileet i 2028 for å posisjonere Grimstad som kulturdestinasjon også for tiden etter jubileet.